

Folketingets Kulturudvalg
Christiansborg
1240 København K

Kulturministeren

Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 København K

Tlf : 33 92 33 70
Fax : 33 91 33 88
E-mail : kum@kum.dk
Web : www.kum.dk

24. juni 2013

Folketingets Kulturudvalg har den 10. juni 2013, efter ønske fra Martin Geertsen (V), stillet mig følgende spørgsmål, nr. 144 (Alm. del), som jeg hermed skal besvare.

Spørgsmål:

Vil ministeren redegøre for, hvorledes Kulturministeriet fortolker § 2, stk. 3, om konkurrenceforvridning i bekendtgørelse om støtte til folkeoplysende voksenundervisning og frivilligt folkeoplysende foreningsarbejde?

Svar:

Folkeoplysningen har historisk været, og er fortsat et væsentligt element i at skabe fællesskab og give befolkningen et dannelsesløft, og foreningslivet bidrager således til børn og unges demokratiforståelse og til at skabe aktive medborgere. Kommunerne skal således yde økonomisk støtte til folkeoplysende aktiviteter, fordi folkeoplysningen og dens værdier om fællesskab er en del af landets demokratiske fundament.

Beslutningen om økonomisk støtte er udmøntet i folkeoplysningsloven, som udgør rammerne for de kommunale tilskud til den folkeoplysende virksomhed. Landets kommuner har således pligt til at yde tilskud til den folkeoplysende voksenundervisning og til de frivillige folkeoplysende foreningsaktiviteter for børn og unge under 25 år. Ud over det lovbestemte tilskud har kommunerne endvidere mulighed for at supplere den lovbestemte økonomiske støtte til folkeoplysende aktiviteter, hvortil der er hjemmel i folkeoplysningsloven samt under henvisning til det kommunale selvstyre.

Kommunalbestyrelsen skal efter folkeoplysningsbekendtgørelsens § 2, stk. 3, i tilfælde af mulige konkurrenceforvridende følgevirkninger for private virksomheder være særlig opmærksom på folkeoplysningslovens krav til formål og foreningsdannelse, når den støtteberettigede virksomhed vurderes. I forhold til voksenundervisning, fremgår det af folkeoplysningsbekendtgørelsens § 5, stk. 3, at der ikke kan ydes tilskud til spil, idræt og sports- og konkurrencepræget virksomhed, herunder dans bortset fra folkedans, eller

til emner om fremstilling af rusmidler. Kommunalbestyrelsen kan dog, som det fremgår af bekendtgørelsens § 5, stk. 4, efter høring i folkeoplysningsudvalget tillade, at begrænsningerne fraviges. Samme begrænsning gør sig ikke gældende for de frivillige folkeoplysende foreningers arbejde efter folkeoplysningslovens kapitel 5 om det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde.

Formålet med folkeoplysningslovens foreningsbegreb er at styrke foreningen som den organisatoriske ramme, hvor folkeoplysningens formål og værdier fremmes. Foreningernes gensidigt forpligtende fællesskaber udgør således udgangspunktet for det folkeoplysende arbejde. Med foreningsbegrebet bliver der stillet en række krav for at opnå tilskud, som i kombination med formålsbestemmelserne danner rammerne for, hvad der skal omfattes af loven om støtteberettiget folkeoplysning. Kommunalbestyrelsen afgør, om lovens krav til foreningsdannelse som tilskudsbetingung er opfyldt.

Kommunalbestyrelsen afgør, om en forening opfylder betingelserne for at opnå tilskud efter loven. Det er endvidere kommunalbestyrelsen, der anviser lokaler m.v. og fordeler tilskud til de enkelte ansøgere efter loven og de i medfør heraf fastsatte regler, herunder de af kommunalbestyrelsen fastsatte regler. Kommunalbestyrelsen kan dog henlægge sine opgaver til et folkeoplysningsudvalg. Folkeoplysningsudvalgets beslutninger kan indbringes for kommunalbestyrelsen, og kommunalbestyrelsens beslutning kan indbringes for tilsynet med kommunerne, der varetages af statsforvaltningen.

Jeg har tillid til, at kommunerne i hvert enkelt tilfælde i overensstemmelse med folkeoplysningsloven er opmærksomme på, om der ved godkendelse af tilskud til folkeoplysende foreninger kan være konkurrenceforvridende følgevirkninger for private virksomheder, og at kommunerne i den forbindelse særligt er opmærksomme på, om krav til formål og foreningsdannelse er opfyldt.

De private virksomheder kan frit bestemme rammerne for deres virke og kan generere en indtjening til ejeren på markedsmæssige vilkår, mens den folkeoplysende forening er underlagt en lang række krav og betingelser om bl.a. demokratisk opbygning, demokratisk valgt bestyrelse og aktivt medlemskab, samt at foreningen skal have en almennyttig virksomhed. Den folkeoplysende forening har tillige et overordnet formål om at bidrage til medlemmernes forståelse af demokrati og aktivt medborgerskab. Der er derfor en væsentlig forskel mellem en privat virksomhed og folkeoplysende forening, uanset at der i begge tilfælde tilbydes samme aktiviteter.

Marianne Jelved